



Árvai György – Több mint két évtizede készít furcsa, különös, és időnként bizarr előadásokat. Új bemutatója az IPSUM, 2008. február 15., MU Színház.

Minden munkát elkezdve, elsősorban valamilyen hatást szeretnék artikulálni. Saját kíváncsiságom kielégítésére, a saját tűrőképességem kivetítésére, mások képességeinek a kutatására, a bátorságra vagy a szabadságra apellálva próbálom aztán kiépíteni. Általában egy porszembe kötök bele, amit kinagyíthatok, s megkereshetem magam benne. A dramaturgia a színház esetében talán sokkal fontosabb, mint az, amiben jobban otthon érzem magam, az előadás vizuális része. Mert a vizualitás az időt kicsit ellöki magától. A színház pedig az [abszolút] idő része. A megvalósításnál a felfedezés öröme érdekel legjobban. Magamban dolgozom, vagy ha társakat találok, akkor együtt kezdünk el feltárni valamit. Nem tudok nem foglalkozni az előadással. Nagyon szeretem, hogy állandóan bennem van, mint egy vírus, s miután hatást akarok létrehozni, keresem azokat az arányokat, amelyeket majd alkalmazni tudok. A színházamat a bőrömrre tetoválom. Talán az egyetlen olyan, amit zsigeri szinten érzek, s fájdalmas belső kényszerrel csinálom. Az okát újra és újra meg kell magamnak magyaráznom.

Előadásaimban a tér meghatározó. Rám úgy is hat egy tér, hogy nem létezik. El tudom képzelni magam körül, tudok benne létezni, érzem a méretét. Ha az aránya már belém költözik, akkor tartom azt jónak. A magam számára, a magam léptékében. Nem igazán tudok máshoz alkalmazkodni, mert akkor végtelen lenne a lehetőség, én pedig végessé akarom tenni. Amikor a teret hozzám szervítve érzékelem, mint egy seb, akkor még mindig nem tökéletes, de hamarosan összeáll. A szöveggel nagyon furcsa kapcsolatban állok, mert az előadásaimnak nagy részében nem használtam.

Ha volt is, akkor kivetítve, lazán, sejtelmesen. Ekkor olyan fizikális, testi, szellemi erővonalon léteztem, amit a testtel és az asszociációs mozgással kezelni tudtam, s ezáltal a szöveg a háttérbe húzódhatott. Aztán a szöveg olyan partnerré vált, amin ugyanúgy matathattam, mint egy organikus lényen. Most megint azt érzem, hogy a következő munkánál csökkeni fog a szöveg.

A munkához baráti bizalom kell. Diszlettervezőként távolságot tudok tartani, amivel nem megyek be a munkatársaim életébe, de itt nem is nagyon akarom nem megtenni. Emiatt nagyon kevés ember jöhet szóba. Elég zártan élek. A véletlen inkább az, ami segít. Azok a helyzetek, amikor egymáshoz sodródnak emberek, s akkor lehet nyitni. Volt, amikor melléfogtam, de többségében szerencsém volt. Semmit nem tudok elfogadni, ha nem válik testrészemmé. Beteg leszek. Elhihetem, hogy autentikus, de ha nem érzékelem a bőrömrön, akkor felrobbanok. Ilyen értelemben nem tud senkinek bérlete lenni. Lehet, hogy amit csinál jobb, szebb, érzékenyebb, mint amit esetleg ráteszek, de beteg vagyok, ha nem úgy van. Azért ez nem ilyen szigorú, inkább orvosi diagnózis, mivel igyekszem a cél érdekében a legjobb helyzetet megteremteni. Ha javaslatok jönnek, rettentően örülök. Napokig gondolkodom, őrlődöm rajtuk.

Nem zenész, hangépítő vagyok. Nekem a zenével való foglalatosság a legdirektebb tükör. Nem tudok vonalat húzni a papírra, hogy ne jutnának eszembe a hozzá tartozó szabályok. Miközben a zenénél semmilyen szabályt nem ismerek. Az utcán viszont alig hallgatom zenét, mert azonnal rájövök, hogy nem tudok annál jobbat, mint az utca hangjai. Elhelyezem, hogy hány méterre hallok, s milyen rétegek vannak közte. A színházban az vonz, hogy a zene, vizualitás, a tér, a térben levés, a test, az időhöz köthető dramaturgia, a szöveg, a hangok – ezek mind egyesülhetnek. Ingyenc módjára élvezem azt a játékot, hogy egy hatás eléréséhez kicsit sötétebbre, hangosabbra, bűdösebbre, láthatatlanabbra, hangra, szóra, mozdulatra vagy zenére van szükség. S ezek mind ott állnak. A palettán nem színek vannak, hanem szinte minden. Ha egyszer sikerült volna tökéletesen csinálnom, akkor biztos nem tervezném a következőt. Mivel ez végtelen küzdelem, lehetőség, s imádom a rossz döntéseimet is, szinte ragaszkodom hozzájuk, mert akkor tudom, hogy van okom folytatni.

Ágens és a Természetes Vészek Kollektíva közös produkciója, az IPSUM mély lesz. Nézőpróbáló. Fizikálisan nem, hiszen hagyományos nézőtér-színpad elrendezéssel dolgozom, de hogyha a nézők partnerek akarnak lenni, akkor be kell szállniuk a kocsi, s irány a lejtő. Nem szolgálattevés ez se pro, se kontra. Sokat dolgozom azon, hogy átgondolt, felelősséggel és becsülettel odarakott valami legyen, tehetségünk pillanatnyi maximumát nyújtva. Ez már annyira sok is tud lenni, ami talán feljogosít arra, hogy hívhatok rá embereket. A reakció viszont szabad. Egyáltalán nem keresem a visszacsatolást, ha megtalál rendben, ha nem, akkor meg nem.